

Lublin, dnia 25 lutego 2015 r.

**DYREKTOR
IZBY SKARBOWEJ
W LUBLINIE**

KW/093-0013/14/15902

Pan
Robert Szafran
Naczelnik
Urzędu Skarbowego
w Opolu Lubelskim

Egz. Nr 1

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

sporządzone na podstawie art. 46 i 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) zawierający ustalenia dokonane w trakcie kontroli planowanej przeprowadzonej

**w Urzędzie Skarbowym w Opolu Lubelskim,
ul. Józefa Piłsudskiego 12, 24-300 Opole Lubelskie**

przez zespół kontrolerów w składzie:

- 1.Jolanta Królikowska, starszy komisarz skarbowy-koordynator kontroli
- 2.Marcin Kapłan, starszy inspektor

w dniach od 14 października 2014r. do 17 października 2014r.

w zakresie: **spraw karnych skarbowych**

Okres objęty kontrolą 1.01.2013r. - 17.10.2014r.

Ministerstwo
Podatkowa

Kierującym kontrolowaną jednostką jest Pan Robert Szafran.

1. Organizacja pracy w zakresie prowadzenia postępowań w sprawach karnych skarbowych w Wieloosobowym Stanowisku Pracy Spraw Wierzycielskich i Karnych Skarbowych i rozpatrywanie wpływających informacji o podejrzeniu popełnienia czynu zabronionego.

W okresie objętym kontrolą prowadzeniem postępowań w sprawach karnych skarbowych zajmowała się Pani Krystyna Ostrowska – starszy komisarz skarbowy, wykonując te zadania zgodnie z zakresem czynności obowiązującym do dnia 30.06.2014r. w Jednoosobowym Stanowisku Pracy Spraw Karnych Skarbowych, a od dnia 1.07.2014r. w Wieloosobowym Stanowisku Pracy Spraw Wierzycielskich i Karnych Skarbowych, którym kieruje Pani Grażyna Wciseł. Funkcję oskarżyciela skarbowego w postępowaniach przed sądem powszechnym pełni Pan Robert Skaliński – starszy komisarz skarbowy-Kierownik Działu Obsługi Bezpośredniej.

Zasady dotyczące składania, ewidencjonowania i rozpatrywania zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych reguluje „Instrukcja w sprawie prowadzenia spraw karnych skarbowych” wprowadzona Zarządzeniem Nr 3/2013 Naczelnika Urzędu Skarbowego w Opolu Lubelskim z dnia 2 stycznia 2013r. obowiązującym od dnia 1 stycznia 2013r.

[dowód: akta kontroli str.20-100]

Okazane do wglądu zakresy obowiązków pracownika prowadzącego postępowania w sprawach karnych skarbowych oraz aktualne upoważnienia do nakładania kary grzywny w drodze mandatu karnego nie budzą zastrzeżeń.

[dowód: akta kontroli str.101-107]

W okresie objętym kontrolą prowadzono elektroniczny rejestr wniosków oraz elektroniczną ewidencję mandatów karnych i spraw karnych skarbowych przy wykorzystaniu aplikacji MANDATY.

Na podstawie „Podsumowania dotyczącego wniosków”(raport sporządzony z aplikacji MANDATY dnia 14 października 2014r. obejmujący wnioski zarejestrowane w okresie od 1 stycznia 2013r. do 14 października 2014r.) ustalono, iż w okresie objętym kontrolą w Urzędzie Skarbowym w Opolu Lubelskim:

- sporządzono 1 619 wniosków o ukaranie,
- 1 wniosek anulowano
- w odniesieniu do 871 wniosków (53,8% wszystkich wniosków) odstąpiono od prowadzenia postępowania karnego skarbowego, przy czym najczęstszą przyczyną podejmowanej w tym przedmiocie decyzji było ustalenie, iż sprawca zgodnie z ustawą nie podlega karze (377 spraw), uznanie, że społeczna szkodliwość czynu jest znikoma (368 spraw), przedawnienie karalności czynu zabronionego (43 sprawy)
- 544 wnioski o ukaranie załatwiono w postępowaniu mandatowym,
- wobec 177 wniosków wszczęto postępowanie przygotowawcze,
- 38 wniosków oczekuje na załatwienie.

[dowód: akta kontroli str.108]

Ponadto z oświadczenia złożonego przez Panią Krystynę Ostrowską wynika, że w kontrolowanym okresie wszczęto 24 dochodzenia w sprawach o przestępstwa skarbowe i 68 dochodzeń w sprawach o wykroczenia skarbowe oraz wydano 6 postanowień o odmowie wszczęcia dochodzenia. Podjęto 544 rozstrzygnięcia o odstąpieniu od wszczęcia postępowania karnego na podstawie art. 17 K.p.k. i 332 rozstrzygnięcia o odstąpieniu od wszczęcia postępowania uwzględniając tzw. czynny żal.

[dowód:akta kontroli str.109-110]

Na podstawie rejestru niezadowolonych wniosków o ukaranie za okres od 01.01.2010r. do 14.10.2014r. ustalono, że łącznie niezadowolonych pozostaje 38 wniosków, w tym:

- 9 wniosków z 2013r.
- 29 wniosków z 2014r.

[dowód: akta kontroli str.111-112]

Wobec stwierdzenia, iż w okresie objętym kontrolą nie rozpatrzono jedynie 9 wniosków z wpływu za rok 2013, kontroli poddano 30% tych spraw i ustalono, że wnioski o wszczęcie postępowania z Kodeksu karnego skarbowego sporządzone zostały w miesiącach: marzec, kwiecień i wrzesień 2013r. przez Samodzielny Referat Analiz i Planowania oraz Kontroli Podatkowej – APKP. Z adnotacji zamieszczonych na wnioskach wynika, że osoba odpowiedzialna za rozpoznanie spraw przeprowadziła wstępną ocenę zachowań sprawców naruszenia obowiązujących przepisów pozwalającą na zakwalifikowanie ich z odpowiednich przepisów Kodeksu karnego skarbowego. Przyczyny niepodjęcia postępowań przygotowawczych do dnia rozpoczęcia kontroli przedstawione zostały przez Panią Krystynę Ostrowską w wyjaśnieniach z dnia 15.10.2013r.

[dowód: akta kontroli str.113-119]

Biorąc pod uwagę liczbę przekazanych do Stanowiska Pracy Spraw Karnych Skarbowych informacji o podejrzeniu popełnienia czynu zabronionego (wniosku o ukaranie) i liczbę spraw oczekujących na załatwienie, działania w obszarze organizacji pracy oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami. Osobą odpowiedzialną za przestrzeganie procedur w zakresie terminowości rozpatrywania zawiadomień o podejrzeniu popełnienia czynu zabronionego jest Pani Krystyna Ostrowska.

2. Prawdliwość odstąpienia od wszczęcia postępowania przygotowawczego.

Podczas kontroli spraw, w których podjęto decyzję o odstąpieniu od prowadzenia postępowania karnego skarbowego stwierdzono, iż zasadność podejmowanych w tym zakresie decyzji generalnie nie budzi wątpliwości. Na podstawie 117 skontrolowanych spraw z 2013r. zgromadzonych w segregatorach oznaczonych jako T.IV nr 181 do 240 oraz T.V nr 241 do 297 i 120 spraw z 2014r. przechowywanych w segregatorach oznaczonych jako T.I sprawy od nr 1

do 60 i T.III sprawy od nr 121 do 180 ustalono, że odstępowano od prowadzenia postępowania karnego skarbowego w odniesieniu do zawiadomień dotyczących nieterminowego złożenia zeznania podatkowego, deklaracji PCC-3, nieterminowego wpłacania podatku od towarów i usług oraz zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych wykazanych w deklaracji PIT-4R czy zryczałtowanego podatku dochodowego. W zdecydowanej większości, podstawę odstąpienia stanowił art. 17 § 1 pkt 3 K.p.k. w zw. z art. 113 § 1 K.k.s. ze względu na ocenę popełnionych naruszeń prawa jako społecznie szkodliwych w stopniu znikomym. W uzasadnieniach wskazywano na nieznaczne opóźnienia w wykonywaniu określonych obowiązków, brak w zachowaniu sprawcy przejawów rażącego lekceważenia porządku finansowo-prawnego, jednorazowy przypadek zachowania naruszającego konkretny obowiązek.

Niezależnie od powyższego, w sprawach rozpatrzonych w kontrolowanym okresie, w których decyzję o odstąpieniu od prowadzenia postępowania karnego skarbowego podjęto ze względu na wystąpienie ujemnej przesłanki procesowej określonej w art. 17 § 1 pkt 6 K.k.s. t.j. przedawnienie karalności czynu, stwierdzono przypadki sporządzania i przekazywania przez komórkę Obsługi Bezpośredniej oraz Samodzielny Referat Analiz i Planowania oraz Kontroli Podatkowej wniosków o ukaranie sprawców już po upływie terminu przedawnienia karalności. Dotyczy to spraw: KS/600-128/13, KS/600-129/13, KS/600-13/13, KS/600-131/13, KS/600-132/13, KS/600-133/13, KS/600-360/13, KS/600-141/14, KS/600-142/14, KS/600-143/14, KS/600-307/14

[dowód: akta kontroli str.120-139]

Stwierdzono również przypadki sporządzania przez Samodzielny Referat Rachunkowości Podatkowej wniosków o ukaranie w odniesieniu do nieterminowych wpłat należności podatkowych w sytuacjach, gdy zachowanie nie wypełniało znamion czynu zabronionego oraz jeden przypadek sporządzenia wniosku przez Dział Obsługi Bezpośredniej w sprawie niezłożenia w terminie zeznania „zerowego”, co musiało skutkować podjęciem decyzji o odstąpieniu wobec ujemnej przesłanki procesowej określonej w art. 17 § 1 pkt 2 K.p.k.

[dowód: akta kontroli str.140-158]

W sprawach: KS/600-160/13 i KS/600-162/13 i 163/13, SWKS/600-473/14 i SWKS/600481/14 dotyczących czynów polegających na nieterminowym dokonywaniu wpłat zaliczek na podatek dochodowy (pobranym przez płatnika), decyzje o odstąpieniu od postępowania karnego skarbowego ze wskazaniem na znikomą szkodliwość społeczną tego rodzaju zachowań w ocenie kontrolujących (nie zasługują na aprobatę.) Zaniechanie wpłaty pobranego podatku, a więc środków nie należących do płatnika nie może być oceniane jako społecznie szkodliwe w stopniu znikomym, zwłaszcza gdy kwota niewpłaconego podatku kwalifikuje czyn jako przestępstwo skarbowe. Uiszczenie pobranego podatku po terminie ma ewentualne znaczenie z perspektywy wymiaru kary.

[dowód: akta kontroli str.159-167]

W każdym przypadku, w skontrolowanych sprawach, decyzja o odstąpieniu od wszczęcia postępowania karnego skarbowego zawierała podstawę prawną, datę rozstrzygnięcia oraz akceptację Naczelnika Urzędu Skarbowego.

W związku z powyższym działania organu postępowania przygotowawczego w tym obszarze oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

3 .Poprawność prowadzonych postępowań z uwzględnieniem stosowanej kwalifikacji prawnej czynów.

Na podstawie statystyki mandatów karnych kredytowanych ustalono, że w kontrolowanym okresie:

1. wydano 538 mandatów karnych, którymi na sprawców wykroczeń skarbowych nałożono grzywny w łącznej kwocie 119 968 zł,
2. średnia grzywna nakładana w postępowaniu mandatowym wynosiła 229 zł, przy czym:
 - w okresie od 1.01.2013r. do 31.12.2013r. wydano 339 mandatów karnych nakładając kary w łącznej kwocie 71 160 zł; średnia kara grzywny wynosiła za ten okres 210 zł,
 - w okresie od 1.01.2014r. do 14.10.2014r. wydano 199 mandatów karnych nakładając kary w łącznej kwocie 48 808 zł; średnia kara grzywny wynosiła za ten okres 245 zł.

Ponadto w kontrolowanym okresie wydano 2 mandaty gotówkowe nakładając kary grzywny w kwocie łącznej 500 zł.

Wskaźnik ściągłości kar nałożonych w postępowaniu mandatowym w kontrolowanym okresie wynosił na dzień rozpoczęcia kontroli 94,8%.

[dowód: akta kontroli str.168-173]

W okresie objętym kontrolą do prowadzenia postępowań mandatowych Naczelnik Urzędu Skarbowego upoważnił jedną osobę tj. panią Krystynę Ostrowską.

Badając akta postępowań w sprawach zakończonych nałożeniem mandatów karnych kredytowanych: MKK 9/13, MKK 10/13, MKK 16/13, MKK 30/13, MKK 36/13, MKK 38/13, MKK 41/13, MKK 57/13, MKK 75/13, MKK 123/13, MKK 130/13, MKK 138/13, MKK 147/13, MKK 160/13, MKK 163/13, MKK 183/13, MKK 188/13, MKK 197/13, MKK 227/13, MKK 232/13, MKK 235/13, MKK 236/13, MKK 238/13, MKK 242/13, MKK 248/13, MKK 274/13, MKK 284/13, MKK 305/13, MKK 314/13, MKK 315/13, MKK 326/13, MKK 10/14, MKK 20/14, MKK 16/14, MKK 46/14, MKK 49/14, MKK 61/14, MKK 78/14, MKK 89/14, MKK 90/14, MKK 98/14, MKK 99/14, MKK 107/14, MKK 108/14, MKK 135/14, MKK 138/14, MKK 141/14, MKK 147/14, MKK 152/14, MKK 155/14, MKK 169/14, MKK 176/14, MKK 177/14, MKK 180/14, MKK 182/14, MKK 190/14, MKK 193/14, MKK 194/14, MKK 199/14 nie stwierdzono nieprawidłowości bądź uchybień mogących mieć wpływ na przebieg postępowania.

Działalność Urzędu w zakresie postępowań mandatowych oceniono w związku z powyższym pozytywnie.

4. Trafność i celowość podejmowanych decyzji procesowych.

Analizując akta spraw, w których wszczęto postępowanie przygotowawcze w sprawach o wykroczenia skarbowe i skierowano do sądu akt oskarżenia tj. 10 spraw o sygnaturach: KS/600-15/13, KS/600-17/13, KS/600-21/13, KS/600-24/13, KS/600-42/13, KS/600-7/14, KS/600-13/14, KS/600-24/14, KS/600-28/14, SWKS/600-32/14 nieprawidłowości bądź uchybień mogących mieć wpływ na przebieg postępowania nie stwierdzono.

Działania Urzędu w tym obszarze należy ocenić pozytywnie.

5. Wykonywanie obowiązku wprowadzania danych do systemu Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych.

Na podstawie wrywkowego sprawdzenia akt spraw, w których prowadzono postępowania przygotowawcze w sprawach o przestępstwa skarbowe o sygnaturach: KS/600-23/13, KS/600-34/13, KS/600-35/13, KS/600-30/13, KS/600-36/13, KS/600-39/13, KS/600-48/13, KS/60051/13 ustalono, że rejestracji w Krajowym Centrum Informacji Kryminalnych dokonano po upływie kilku dni (5-7) od wszczęcia postępowania przygotowawczego, zaś w sprawach KS/600-47/13, SWKS/600-46/14 i SWKS/600-47/14 rejestracji dokonano w dacie wszczęcia postępowania.

Biorąc pod uwagę wyjaśnienia Ministerstwa Finansów zawarte w piśmie AP5/571/8/GAV/09/WS-108 z dnia 20 lipca 2009r., z których wynika, że rejestracja w KCIK powinna nastąpić w momencie wszczęcia postępowania, działania organu w tym obszarze oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Reasumując, działalność urzędu w zakresie spraw karnych skarbowych należy ocenić pozytywnie z nieprawidłowościami. Wpływ na taką ocenę miała merytoryczna ocena prowadzonych postępowań oraz stwierdzone nieprawidłowości. Należy zaznaczyć, iż w dwóch obszarach przyznano ocenę pozytywną, natomiast w trzech pozostałych, ocenę pozytywną z nieprawidłowościami.

W celu usunięcia w dalszej pracy Urzędu Skarbowego w Opolu Lubelskim stwierdzonych w toku kontroli nieprawidłowości – ***zalecam:***

1. Podjęcie działań mających na celu rozpatrzenie i przeprowadzenie postępowań dotyczących wniosków w sprawach naruszeń prawa podatkowego, które wpłynęły w 2013r. i na dzień rozpoczęcia kontroli nie zostały załatwione.

2. Wylimitowanie stosowania ujemnej przesłanki procesowej określonej w art. 17 § 1 pkt 3 Kodeksu postępowania karnego wobec płatników naruszających obowiązek dokonywania w ustawowym terminie wpłat pobranych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych.

3. Podjęcie działań polegających na przeprowadzeniu szkolenia dla pracowników komórek merytorycznych w zakresie określonych przepisami Kodeksu karnego skarbowego terminów przedawnienia karalności czynów skarbowych, w celu wylimitowania przypadków kierowania wniosków o ukaranie w sprawach, w których karalność czynu ustała.

4. Stosowanie uregulowań zawartych w Instrukcji prowadzenia spraw karnych skarbowych wprowadzonej Zarządzeniem Nr 3/2013 Naczelnika Urzędu Skarbowego w Opolu Lubelskim z dnia 2 stycznia 2013r. dotyczących sytuacji, w których naruszenie przepisów nie skutkuje skierowaniem wniosku o ukaranie (pkt 5.2. instrukcji).

5. Bezwzględne przestrzeganie terminu wprowadzania danych do systemu Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych określonego w piśmie Ministerstwa Finansów AP5/571/8/GAV/09/WS-108 z dnia 20 lipca 2009r.

Przekazując powyższe zalecenia wyznaczam termin na złożenie informacji o ich wykonaniu, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich ewentualnego niepodjęcia na **20 marca 2015r.**

Jednocześnie w związku z poleceniem Ministerstwa Finansów zawartym w piśmie z dnia 4 września 2014r. Nr CP12/012/1/TBC/14/80252RD przekazanym przy piśmie Dyrektora Izby Skarbowej w Lublinie z dnia 16 września 2014r. Nr KW/070-0020/14/27806 polecam przekazać do tut. Izby informację o rezultatach wdrożonych zaleceń w terminie do **31 grudnia 2015r.**

DYREKTOR
IZBY SKARBOWEJ
Tadeusz Gawda